

PAUL AUSTER

Diari d'hivern

Traducció d'Albert Nolla

Edicions 62

Barcelona

Títol original: *Winter journal*

© 2012, Paul Auster

*Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor
qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública
o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei.
Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos,
www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra
(www.conlicencia.com; 917021970/932720447).
Tots els drets reservats.*

Primera edició: febrer del 2012

© de la traducció: Albert Nolla, 2012

© de la traducció del fragment citat de «Coses que et lleigeixo»,
de Siri Hustvedt: Melcion Mateu.

© d'aquesta edició: Edicions 62, s. a.

c. Peu de la Creu 4, 08001 Barcelona

info@edicions62.cat

www.edicions62.cat

Fotocomposició: Víctor Igual

c. Aragó, 390, 08013 Barcelona

Imprès a Egedsa

DIPÒSIT LEGAL: B. 398-2012

ISBN: 978-84-297-6912-8

Et penses que no et passarà mai, que no et pot passar, que tu ets l'única persona al món a qui cap d'aquestes coses no passarà mai, i llavors, una per una, et comencen a passar totes, de la mateixa manera que passen a tothom.

Els peus descalços al terra fred quan surts del llit i camines fins a la finestra. Tens sis anys. A fora cau la neu, i les branques dels arbres del pati del darrere són cada cop més blanques.

Parla ara abans no sigui massa tard, i després espera poder continuar parlant fins que no quedi res més per dir. El temps s'acaba, després de tot. Potser val més que de moment deixis de banda les teves històries i intentis analitzar com ha estat viure en aquest cos des del primer dia que recordes ser viu fins a aquest. Un catàleg de dades sensorials. El que es podria anomenar una *fenomenologia del respirar*.

Tens deu anys, i l'aire de ple estiu és càlid, sufocantment càlid, tan humit i molest que fins i tot estant assegut a l'ombra dels arbres del jardí del darrere se't va acumulant la suor al front.

És un fet indiscutible que ja no ets jove. D'aquí a un mes just, faràs seixanta-quatre anys, i tot i que no és ser excessivament

vell, res que ningú pugui considerar una edat realment avançada, no pots evitar pensar en tots els qui no han pogut arribar tan lluny com tu. Aquest és un exemple de les diverses coses que no podien passar mai, però que de fet han acabat passant.

El vent a la cara durant la nevada de la setmana passada. La terrible coïssor del fred, i tu voltant pels carrers buits demanant-te què t'havia agafat per sortir enmig d'una tempesta tan violenta, però tot i així, fins i tot mentre maldaves per mantenir l'equilibri, senties l'eufòria d'aquell vent, la joia de veure els carrers coneguts convertits en una massa de neu blanca i arremolinada.

Plaers físics i dolors físics. Plaers sexuals per sobre de tot, però també els plaers del menjar i la beguda, d'estar estirat i nu en una banyera d'aigua calenta, de gratar-te la picor, d'esternudar i fer-te pets, de quedar-te una hora més al llit, de girar la cara cap al sol una tarda temperada de final de primavera o principi d'estiu i notar com l'escalfor se't fica a la pell. Una infinitat d'instantes, ni un sol dia que hagi passat sense algun moment o moments de plaer físic, però tot i així els dolors són sens dubte més persistents i obstinats, i en un moment o altre gairebé totes les parts del teu cos han estat objecte d'agressió. Els ulls i les orelles, el cap i el coll, les espatlles i l'esquena, els braços i les cames, la gola i l'estómac, els turmells i els peus, per no parlar de l'enorme furóncol que un cop et va sortir a la natja esquerra, al qual el metge es va referir com a *llúpia*, que a tu et va sonar com si fos un mal medieval i et va impedir seure en cap cadira durant una setmana.

La proximitat del teu cos petit amb el terra, d'aquell cos que era teu quan tenies tres i quatre anys, és a dir, la breu distància entre els teus peus i el teu cap, i com les coses en què ara ja no et fixes eren llavors una presència i una preocupació constants per a tu:

el petit món de formigues lentes i monedes perdudes, de branquillons caiguts i taps d'ampolla abonyegats, de lletsons i trèvols. Però sobretot les formigues. Són el que més recordes. Els exèrcits de formigues entrant i sortint dels seus turons de pols.

Tens cinc anys, i estàs acotat sobre un formiguer al pati del darrere, observant atentament les anades i vingudes de les teves minúscules amigues de sis potes. Sense que el vegis ni el sentis, el teu veí, que té tres anys, se t'acosta per darrere i et pica al cap amb un rasclat de joguina. Les pues et travessen el cuir cabellut, la sang et brolla entre els cabells i et baixa pel clatell, i tu surts corrent i cridant cap a casa, on l'àvia et cura les ferides.

Les paraules de l'àvia a la mare: «El teu pare seria un home meravellós —només que fos diferent».

Aquest matí, despertant-te en la penombra d'una altra alba de gener, amb una llum tènue i grisosa filtrant-se al dormitori, i heus aquí el rostre de la teva dona girat cap al teu rostre, amb els ulls tancats, encara ben adormida, tapada fins al coll, amb el cap com a única part visible, i et quedes parat que sigui tan maca, que sembli tan jove, encara ara, trenta anys després que dormissis amb ella per primer cop, després de trenta anys vivint junts sota el mateix sostre i compartint el mateix llit.

Avui també neva, i quan surts del llit i camines fins a la finestra, les branques dels arbres del jardí del darrere són cada cop més blanques. Tens seixanta-tres anys. Se t'acut que durant el llarg viatge des de la infantesa fins ara rarament hi ha hagut cap moment en què no hagis estat enamorat. Trenta anys de matrimoni, sí, però en els trenta anys anteriors, ¿quants capricis i engrescaments, quantes passions i afanys, quants desvaris i ramPELLS bojós de desig? Des del mateix inici de la teva vida cons-

cient, has estat un obseqüent esclau d'Eros. Les nenes que vas estimar de petit, les dones que has estimat de gran, cadascuna diferent de les altres, algunes grassonetes i algunes primes, algunes altes i algunes baixes, algunes estudioses i algunes atlètiques, algunes taciturnes i algunes extravertides, algunes blanques i algunes negres i algunes asiàtiques, mai no t'ha importat res de la superfície, tot depenia de la llum interior que detectaves en ella, de l'espurna de singularitat, de l'ardor de la identitat revelada, i aquesta llum la feia bonica als teus ulls encara que els altres fossin cecs a la bellesa que tu veies, i llavors frisaves per estar amb ella, per ser a prop d'ella, ja que la bellesa femenina és una cosa que no has pogut resistir mai. Tornes als teus primers dies d'escola, a la classe de parvulari en què vas encapritxar-te de la nena rossa amb la llarga cua de cavall, i recordes que la senyora Sandquist et castigava cada dos per tres perquè t'amagaves amb la nena de qui t'havies encapritxat, tots dos en algun racó fent entremaliadures, però aquells càstigs no volien dir res, perquè estaves enamorat, i llavors l'amor et podia, tal com et pot ara.

L'inventari de cicatrius, sobretot les que tens a la cara, que veus cada matí quan et mires al mirall del lavabo per afaitar-te o pentinar-te. Hi penses ben poc, però sempre que ho fas t'adones que són marques de la vida, que les diverses línies irregulars que tens gravades al cutis són lletres de l'alfabet secret que explica la història de qui ets, ja que cada cicatriu és el senyal d'una ferida curada, i cada ferida ha estat causada per una col·lisió inesperada amb el món —és a dir, per un accident, o per alguna cosa que no hauria d'haver passat, ja que un accident és per definició una cosa que no hauria de passar. Els fets contingents en contraposició amb els fets necessaris, i la idea quan et mires aquest matí al mirall que tota la vida és contingent, excepte l'únic fet necessari que tard o d'hora s'acabarà.

Tens tres anys i mig, i la teva mare, que en té vint-i-cinc i està embarassada, se t'ha endut a comprar a uns grans magatzems del centre de Newark. Va acompanyada d'una amiga, la mare d'un nen que també té tres anys i mig. En un moment determinat, tu i el teu petit company us allunyeu de les mares i comenceu a córrer per la botiga. És un enorme espai obert, sense dubte la sala més gran on hagis posat mai els peus, i el fet de poder fer l'animal en aquesta pista gegantesca et provoca una emoció palpable. Al cap d'una estona, tu i l'altre nen comenceu a tirar-vos de panxa a terra i a lliscar per la superfície llisa, anant amb trineu però sense trineu, com si diguéssim, i aquest joc resulta que és tan divertit, us produeix un plaer tan extasiat, que cada cop aneu menys amb compte, cada cop goseu fer coses més atrevides. Arribeu a un lloc de la botiga on estan construint o arreglant alguna cosa, i sense molestar-te a mirar quins obstacles pot haver-hi, tornes a tirar-te en planxa i avances pel terra com de vidre fins que et trobes que vas de pet cap a un banc de fuster. Et penses que amb un petit moviment del teu cos petit podràs evitar topar amb la pota de la taula que s'alça davant teu, però el que no veus en la fracció de segon en què has de canviar de direcció és que, de la pota, en surt un clau, un clau llarg que és prou avall per estar a l'alçada de la teva cara, i abans que puguis aturar-te, el clau se't clava a la galta esquerra quan hi passes pel costat. Et queda mitja cara destrossada. Seixanta anys més tard, no tens cap record de l'accident. Recordes les corregudes i les planxes, però res del dolor, res de la sang, res del fet que et portessin a l'hospital i res del metge que et va cosir la galta. Va fer una feina excel·lent, deia sempre la teva mare, i com que el trauma de veure el seu primogènit amb mitja cara penjant no la va abandonar mai, ho deia sovint: alguna cosa relacionada amb un mètode de puntada doble que va minimitzar els danys i va evitar que quedessis desfigurat de per vida. Hauries pogut perdre l'ull, et deia —o, el que hauria estat més dramàtic, t'hauries

pogut matar. Sens dubte tenia raó. La cicatriu s'ha anat esvaint amb el pas dels anys, però encara hi és sempre que la busques, i duràs aquest emblema de la bona sort (l'ull intacte!, no haver-te matat!) fins que te'n vagis a la tomba.

Cicatrius de celles partides, una a l'esquerra i una a la dreta, gairebé perfectament simètriques, la primera causada per xocar a tota velocitat amb una paret de maons durant un partit de *dodgeball* a la classe de gimnàstica quan feies primària (l'enorme ull de vellut que vas portar una colla de dies, que et recordava una fotografia del boxador Gene Fullmer, que havia estat derrotat en un combat per Sugar Ray Robinson si fa no fa a la mateixa època), i la segona causada quan tenies poc més de vint anys quan vas penetrar per fer un ganxo en un partit de bàsquet, et van empènyer per darrere i vas anar a petar contra el pal metàl·lic que aguantava la cistella. Una altra cicatriu a la barbata, d'origen desconegut. Segurament d'una caiguda quan eres ben petit, una bona patacada en una vorera o en una pedra, que et va obrir la carn i t'hi va deixar un senyal que encara veus sempre que t'afaites al matí. No hi ha cap història que acompanyi aquesta cicatriu, la teva mare no en parlava mai (si més no, que tu ho records), i trobes estrany, si no absolutament desconcertant, que aquesta línia irreparable et quedés gravada a la barbata pel que només es pot anomenar *una mà invisible*, que el teu cos sigui l'escenari d'esdeveniments que han estat esborrats de la història.

* * *

Som al juny del 1959. Tens dotze anys, i d'aquí a una setmana tu i els teus companys de sisè us graduareu de l'escola primària a la qual heu anat des que teníeu cinc anys. Fa un dia esplèndid, l'encarnació més lluminosa de la darrereria de la primavera,